

ΣΑΒΒΑΤΙΑΙΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΦΙΛΟΘΟΡΙΚΗ.



ΤΕΥΧΟΣ Α'. Ἀριθ. 30.

Σάββατον 1/13 Ἰουλίου 1878.

Τιμὴ 3 χαρτόγραφα.

Κωνσταντινούπολις, 30/12 Ἰουλίου.

ΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ ΥΠΟΜΝΗΜΑ.

Ὁ Δόξδ τῆς Πέστης δημοσιεύει τὸ ἐξῆς κείμενον τοῦ ὑπομνήματος, ὅπερ ἀνέγνω ἐνώπιον τοῦ συνεδρίου ὁ κ. Δηλιγιάννης κατὰ τὴν συνεδρίαν τῆς 17/29 Ἰουνίου.

Αἱ ἀληθεῖς εὐχαὶ τῆς ἐλληνικῆς κυβερνήσεως συνεταυτίσθησαν πάντοτε μετὰ τῶν πόθων τοῦ ὅλου ἔθνους, οὗ ἡ ἐλευθέρια Ἑλλάς ἀποτελεῖ μικρὸν μόνον μέρος. Οἱ αὐτοὶ πόθοι ἐνέπνεον τὸ ἐλληνικὸν ἔθνος, ὅτε ἀπεδύθη εἰς τὸν μακρὸν ὑπὲρ ἀνεξαρτησίας ἀγῶνα τοῦ 1821. Καὶ ὅ,τι ἀφορᾷ τὴν ὁλοσχερῇ αὐτῶν πλήρωσιν, ἡ ἐλληνικὴ κυβερνήσις δὲν παραγνωρίζει τὰς μεγάλας αὐτῆς δυσχερείας. Ἡ ἐδραία ἀπόφασις τῆς Εὐρώπης ν' ἀποκαταστήσῃ τὴν εἰρήνην ἐν Ἀνατολῇ, χωρὶς νὰ διαταράξῃ ὑπὲρ τὸ δέον τὸ καθεστῶς, ὑποδεικνύει τῇ ἐλληνικῇ κυβερνήσει τὰ ὅρια, ἅτινα πρέπει νὰ θέσῃ εἰς τὰς ἰδίαις ἐαυτῆς εὐχάς, ζητοῦσα μόνον τὴν προσάρτησιν τῆς Κρήτης καὶ τῶν μεθορίων ἐπαρχιῶν. Αἱ εὐχαὶ αὗται δὲν διατελοῦσιν εἰς ἀντίθεσιν, οὔτε πρὸς τὰ συμφέροντα τῆς Εὐρώπης, οὔτε πρὸς τὰ τοῦ γείτονος κράτους· ἡ παραδοχὴ τῶν θὰ ἐξεπλήρου τὴν ἐδραίαν θέλησιν τῶν κατοίκων τῶν περὶ ὧν ὁ λόγος ἐπαρχιῶν καὶ θὰ παρείχεν εἰς τὸ βασιλεῖον ἡσυχίαν καὶ ἀνεκτὴν ὑπαρξίν. Καὶ ὅ,τι μὲν ἀφορᾷ τὰ συμφέροντα τῆς Εὐρώπης, ἀφοῦ ἐπιθυμία αὐτῆς εἶναι ἡ ἐδραίωσις τῆς εἰρήνης ἐν Ἀνατολῇ, ἡ προσάρτησις τῶν ἐπαρχιῶν ἐκείνων θὰ ἦτο τὸ λυσιτελέστατον καὶ μόνον δυνατὸν μέσον, ὅπως ἀρθῇ πᾶσα ἀφορμὴ δυναμένη νὰ διακυβεύσῃ τὸ εἰρηνευτικὸν ἔργον τῆς Εὐρώπης. Ἀρκεῖ ν' ἀναλογισθῇ τις τὸ παρελθὸν τῶν ἐπαρχιῶν καὶ τὰς ἀφορμὰς, αἵτινες τοσάκις ἐβίασαν αὐτάς νὰ προσφύγωσιν εἰς ἄκρα μέσα πρὸς βελτίωσιν τῆς

τύχης των, ὅπως πεισθῇ ὅτι αἱ αὐταὶ ἀφορμαὶ θὰ προσκάλουν ἐν ἐγγυτέρῳ ἢ ἀποτέρῳ μέλλοντι τὰ αὐτὰ λυπηρὰ ἀποτελέσματα. Ἀπ' ἐναντίας, ἡ μεγάλυνσις τοῦ ἐλληνικοῦ βασιλείου θὰ ἦτο συμπλήρωσις τοῦ ἐκπολιτιστικοῦ ἔργου, ὅπερ ἀνέλαβεν ἡ Εὐρώπη δημιουργήσασα τὸ ἐλληνικὸν βασίλειον. Ἀλλ' ἡ προσάρτησις αὐτῶν θὰ συνέφερε καὶ τῇ Τουρκίᾳ, καθὼ αἴρουσα τὰς ἀφορμὰς τῶν ταραχῶν, αἵτινες τοσάκις ἐξήντηλιν τὰ οἰκονομικά της, διεκύβευσαν τὰ πολιτικά της συμφέροντα καὶ διετάραζαν τὰς σχέσεις τῆς ἀγαθῆς γειτονείας, ἃς προσεπάθησε πάντοτε νὰ τηρήσῃ ἡ Ἑλλάς. Ὅ,τι ἀφορᾷ τὸ κύριον συμφέρον, τὸ συμφέρον αὐτῶν τῶν ἐπαρχιῶν, εἶναι πασίγνωστον ὅτι ζητοῦσι ἀπὸ ἡμίσεως αἰῶνος τὴν ἐνωσίν των μετὰ τὰς Ἑλλάδας. Ἡ θέλησις αὕτη ἐξεδηλώθη πολλάκις παρρησία, καὶ πλέον ἢ ἅπασι οἱ κάτοικοι ἐδραζαν τὰ ὅπλα καὶ ὑπέστησαν πάντα τὰ δεινοπαθήματα τοῦ πολέμου πρὸς ἐπίτευξιν τοῦ ποθουμένου. Ὅλιγοὶ μόλις παρήλθον μῆνες, ἀφ' οὗ ἐν μιᾷ τῶν περὶ ὧν ὁ λόγος ἐπαρχιῶν ἡ ἡσυχία ἀποκατέστη μόνον, ὅτε μεγάλη δύναμις ἐβεβαίωσεν ὅτι «ἡ ἐλληνικὴ ὑπόθεσις δὲν θὰ ζημιωθῇ» καὶ ὅτι ἐν τῷ συνεδρίῳ θὰ εἴπῃ ὅτι «ἡ εἰρήνευσις ὀφείλεται μόνον εἰς τὴν παρέμβασίν της». Ἑτέρα ἐπαρχία, ἡ Κρήτη, διατελεῖ ἔτι ἐν πλήρει ἐπαναστάσει καὶ κατὰ τὰς τελευταίας εἰδήσεις τὸ αἷμα ῥεῖ αὐτόθι ποταμῆδόν.

Δὲν θὰ ἦτο λοιπὸν ἔργον δίκαιον καὶ φιλόανθρωπον τὸ νὰ πληρωθῶσιν οἱ ἐθνικοὶ πόθοι τῶν χωρῶν ἐκείνων, νὰ εἰσακουσθῶσιν αἱ τοσάκις διατυπωθεῖσαι εὐχαὶ των καὶ νὰ προληφθῶσιν ἐν τῷ μέλλοντι αἱ ἐρημώσεις καὶ καταστροφαί, εἰς ἃς ἐκτίθενται ὅπως ἀσφαλίσωσιν ἐαυταῖς ἐθνικὴν ὑπαρξίν; Ὅ,τι ἀφορᾷ τὸ ἐλληνικὸν βασίλειον ἰδίᾳ, πᾶσα ἐκδήλωσις τῶν ἐθνικῶν εὐχῶν τῶν ἐν Τουρκίᾳ Ἑλλήνων

προκαλεί ἐξ ἀνάγκης ζωνηρότατον ἐρεθισμόν. Οἱ ἐκ τῶν ἐλληνικῶν ἐπαρχιῶν τοῦ ὀθωμανικοῦ κράτους καταγόμενοι κάτοικοι τοῦ βασιλείου συμποσῶνται εἰς πολλάς χιλιάδας. Πολλοὶ ἐξ αὐτῶν κατέχουσιν ἐπιφανεῖς θέσεις ἐν πᾶσι τοῖς κλάδοις τῆς διοικήσεως, ἐν τῷ στρατῷ καὶ ἐν τῷ ναυτικῷ, ἄλλοι δὲ διακρίνονται ἐπὶ ἐμπορικῇ καὶ βιομηχανικῇ δραστηριότητι. Πᾶσα εἰδήσις ἐπαναστάσεως ἐν Τουρκίᾳ συγκινεῖ βαθύτατα τὰς καρδίαις αὐτῶν. Καὶ ἄλλοι μὲν διαβαίνουν τὰ σύνορα ὅπως ἐνωθῶσι μετὰ τῶν μαχομένων, ἄλλοι δὲ κενοῦσιν ὑπὲρ τοῦ κοινοῦ ἀγῶνος τὰ βαλάντιά των. Τὸ κίνημα μεταδίδεται βαθμηδὸν καὶ μετὰ τῶν κατοίκων τοῦ βασιλείου, τῶν μὴ καταγομένων ἐκ τῶν ἐπανεστατημένων ἐπαρχιῶν· μὴ δυνάμενοι δὲ καὶ οὗτοι νὰ λησμονήσωσι τί ὀρεῖλουσιν εἰς προτέρους ἀγῶνας τῶν ἀποκλήρων ἀδελφῶν καὶ νὰ μείνωσιν ἀδιάφοροι ἐνώπιον τοῦ ὑπὲρ ἀπελευθερώσεως ἀγῶνος αὐτῶν κατατάσσονται εἰς τὰς τάξεις των καὶ συμπολεμοῦσι μετ' αὐτῶν.

Τοιαύτη κατὰστασις πραγμάτων προκαλεῖ ἐκάστοτε ἐν τῷ βασιλείῳ σοβαρὰς κρίσεις, δυσχεραίνουσας τὰ μέγιστα τὴν θέσιν τῆς κυβερνήσεως. Μὴ δυναμένη ν' ἀρνηθῇ τὰς συμπαθείας της εἰς ἐπικρίτας ἡνωμένας μετὰ τῆς ἐλευθέρας Ἑλλάδος δι' ἱστορικῶν δεσμῶν, διὰ κοινῆς καταγωγῆς καὶ κοινῶν παθημάτων, οὐδὲ νὰ ἐπιδείξῃ ἀδιαφορίαν, ἥτις θ' ἀπιστέρει αὐτὴν πάραυτα τῆς ἐμπιστοσύνης τοῦ ἐλληνισμοῦ καὶ θὰ κατέστρεφε τὰς εὐλόγους ἐλπίδας, μεθ' ὧν ἀτενίζουσιν ἀνέκαθεν οἱ ἐν Τουρκίᾳ Ἕλληνες πρὸς τὸ βασίλειον, ἡ ἐλληνικὴ κυβέρνησις εὐρίσκεται ἀνίσχυρος ἐνώπιον τοῦ ρεύματος. Ἐὰν ἀπεπειράτο ν' ἀντιστῇ, θυσιάζουσα τὰ τιμαλφέστατα τοῦ κράτους συμφέροντα, θ' ἀνετρέπειτο καὶ τὸ ρεῦμα θὰ παρέσυρε τὴν χώραν σύμπασαν εἰς τὴν πάλιν. Ἀλλως τε δὲ, καὶ θέλουσα ἀπλῶς νὰ περιστείλῃ τὰς ἐθνικὰς ὁρμὰς, ἡ κυβέρνησις θὰ ἔβλεπε τὰς προσπάθειάς αὐτῆς ματαιουμένας ὑπὸ τῆς ἐκτάσεως καὶ τοῦ σχηματισμοῦ τῆς ὁροθετικῆς γραμμῆς, ἣν οὐδὲ στρατὸς ἐξ 100, 000 ἀνδρῶν θὰ ἠδύνατο νὰ ἐπιτηρῇ οὕτως, ὥστε νὰ κωλύῃ τὴν κρύφα διάβασιν ἐθελοντῶν!

Ἡ θέσις, εἰς ἣν περιάγουσι τὰ ἐπαναστατικὰ ταῦτα κινήματα τὴν ἐλληνικὴν κυβέρνησιν, εἶναι οὐχ ἥττον δυσχερὴς καὶ ἀφόρητος ἐξ οικονομικῆς ἀπόψεως. Ὁ προϋπολογι-

σμός τοῦ βασιλείου ἐξηντλήθη καὶ ἐξαντλεῖται ἔτι ἐνεκὲν παραπλησίων συμβάντων. Καίτοι μεγίστη ὑπάρχει διαφορὰ μετὰ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ Κυβερνήτου τῆς Ἑλλάδος ἐν ἔτει 1829 καὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ λήξαντος ἔτους, αἱ συνδρομαὶ αἱ χορηγούμεναι εἰς τοὺς πρόσφυγας καὶ τοὺς ἐπιστρέφοντας ἀγωνιστὰς καὶ οἱ ἐξοπλισμοί, οὓς προκαλεῖ ἡ ἐκφυγὴ αὐτῆς θέσεως τῶν πραγμάτων καὶ αἱ τεταμέναι μετὰ τοῦ γείτονος σχέσεις, ἀπερρόφησαν πολλάκις ἑκατομμύρια ὄλα, ἐπολλαπλασίασαν τὸ δημόσιον χρέος καὶ βιάζουσι τὴν χώραν νὰ καταναλίσκῃ εἰς μὴ παραγωγικὰ ἔργα μέγα μέρος τῶν δημοσίων προσόδων, ὅπερ, ἐὰν ἐδαπανᾷτο ἄλλως, θ' ἀνέπτυσσε τοὺς ὑλικοὺς πόρους καὶ τὴν εὐημερίαν τῆς χώρας. Ἀφοῦ μεγάλα καὶ πλούσια ἔθνη, μεθ' ὧν οὐδὲ νὰ συγκριθῇ δύναται ἡ μικρὰ Ἑλλάς, συναισθάνονται τὰς συνεπειὰς παραπλησίων δαπανῶν, φυσικὸν εἶναι ὅτι τὸ μικρὸν ἐλληνικὸν βασίλειον, ὅπερ ἦναγκάσθη ἐπανειλημμένως ν' ἀναλάβῃ παραπλησίας ὑποχρεώσεις, διατρέφει δὲ καὶ σήμερον τρισμυρίους πρόσφυγας καὶ ἀναγκάζεται νὰ ἐπιχειρῇ ἐξοπλισμοὺς ὑπερβαίνοντας τὰς δυνάμεις του, πνίγεται σχεδὸν ὑπὸ τὸ βάρος.

Ἡ κυβέρνησις τοῦ βασιλείου τρέφει τὴν ἐνδόμυχον πεποίθησιν ὅτι τοιαύτη κατὰστασις πραγμάτων δὲν δύναται νὰ παραταθῇ ἐπὶ πλέον· νομίζει δ' ὅτι ἐπιτελεῖ ἀπαραίτητον καθήκον ἐκτιθεμένη αὐτὴν εἰς τὸ συνέδριον καὶ παρακαλοῦσα αὐτὸ νὰ ἐπιφέρῃ τὴν δέουσαν θεραπείαν αἴρον τὰς ἀφορμὰς.

ΣΥΝΟΠΗ ΣΥΜΜΑΧΙΑΣ

ΜΕΤΑΞΥ ΑΓΓΛΙΑΣ ΚΑΙ ΤΟΥΡΚΙΑΣ.

Ἡ Α. Μεγαλειότης ἡ βασίλισσα τοῦ Ἡνωμένου Βασιλείου τῆς Μεγάλης Βρετανίας καὶ τῆς Ἰρλανδίας καὶ αὐτοκράτειρα τῆς Ἰνδικῆς καὶ ἡ Α. Μεγαλειότης ὁ Σουλτάνος, ἐπιθυμοῦντες θερμῶς ἵνα αὐξήσωσι καὶ ἐνισχύσωσιν ἀμοιβαίως τὰς ἀγαθὰς μετὰ τῶν δύο κρατῶν ὑφισταμένας σχέσεις, ἀπεφάσισαν ἵνα συνάψωσι συνθήκην συμμαχίας (ἀμυντικὴν) πρὸς ἐξασφάλισιν ἐν τῷ μέλλοντι τῶν ἐν Ἀσίᾳ χωρῶν τῆς ὀθωμανικῆς αὐτοκρατορίας.

Κατὰ συνέπειαν ἡ Α. Μεγαλειότης ἡ βασίλισσα καὶ ὁ Σουλτάνος ὥρισαν πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον πληρεξουσίου, καὶ παρὰ μὲν τῆς βασιλίσσης τῆς Μεγάλης Βρετανίας ὥρισθη τοιοῦτος ὁ κ. Λουστεν Λαγιαρδός, τετιμημέ-